

Sygn. akt **II C 282/13**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 kwietnia 2014r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek (...) w R. Wydział II Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Renata Kopala

Protokolant: Jolanta Bober

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 02 kwietnia 2014r. w R.

sprawy z powództwa **A. Ś. i małoletniej Ł. Ś. działającej przez matkę A. Ś.**

przeciwko **(...) S.A. z siedzibą w W.**

o zapłatę

- 1) zasądza od pozwanego na rzecz powódki A. Ś. kwotę 55.000 zł (pięćdziesiąt pięć tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami do dnia 16 kwietnia 2014 roku;
- 2) zasądza od pozwanego na rzecz małoletniej powódki Ł. Ś. do rąk jej matki A. Ś. kwotę 100.000 zł (sto tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami do dnia 16 kwietnia 2014 roku;
- 3) w pozostałej części powództwo oddala;
- 4) zasądza od powódki A. Ś. na rzecz pozwanego kwotę 1.037 zł (jeden tysiąc trzydzieści siedem złotych) tytułem zwrotu części kosztów postępowania;
- 5) zasądza od pozwanego na rzecz małoletniej powódki Ł. Ś. kwotę 5000 zł (pięć tysięcy złotych) tytułem zwrotu części kosztów sądowych, a koszty zastępstwa procesowego między powódką Ł. Ś. a pozwanym wzajemnie znosi.

Sędzia:

Sygn. akt II C 282/13

UZASADNIENIE

Powodowie A. Ś. i małoletnia Ł. Ś. wnieśli pozew przeciwko (...) S.A. w W. o zasądzenie na rzecz A. Ś. kwoty 205.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 18.07.2013 roku do dnia zapłaty i na rzecz Ł. Ś. kwoty 210.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 18.07.2013 roku do dnia zapłaty. Wnieśli także o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu powodowie podali, że T. Ś. był mężem A. Ś. oraz ojcem małoletniej powódki Ł. Ś.. W dniu 14.04.2013r. na autostradzie (...) w mieście R. niedaleko A. w Belgii doszło do wypadku komunikacyjnego. Autokar marki M. (...) nr (...) kierowany przez S. W. spadł z mostu i przewrócił się na bok. W wyniku tego zdarzenia zmiennik kierowcy T. Ś. poniósł śmierć na miejscu. Śledztwo w sprawie wypadku komunikacyjnego z dnia 14.04.2013r. prowadzi belgijska Prokuratura Generalna. Powodowie podnosili, że śmierć T. Ś. stanowiła dużą traumę psychiczną dla członków rodziny zmarłego. T. Ś. był oddanym mężem i ojcem, pozostawał w bliskich relacjach z powódkami, stanowił także dla nich pomoc i wsparcie. Był osobą oddaną, której zależało na szczęściu rodziny. Również dla córki Ł.

Ś. zmarły stanowił wzór do naśladowania, był oddanym rodzicem, miał nawet imię córki wytatuowane na ramieniu. Z małoletnią zmarły pozostawał w serdecznych stosunkach. Niespodziewana śmierć T. Ś. stanowiła dla powódek wielką tragedię, A. Ś. korzystała z pomocy poradni psychiatrycznej, wymaga dalszego leczenia farmakologicznego i wsparcia psychoterapeutycznego. Po śmierci ojca małoletnia Ł. Ś. wykazuje płaczliwość, zamknięcie w sobie, poczucie zagrożenia, brak radości, rezygnację z aktywności, zainteresowań, problemy z rozstaniem z babcią i matką, postawę lękową, brak zaangażowania w zajęcia, niechęć do zabawy. Powodowie wskazali, że pozwany wypłacił tytułem zadośćuczynienia A. Ś. kwotę 45.000 zł, zaś Ł. Ś. kwotę 40.000 zł.

Pozwany (...) S.A. w W. wniósł o oddalenie powództwa, a także o zasądzenie od powodów na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwany wskazał, że właściciel pojazdu, którego ruchem został spowodowany wypadek komunikacyjny z dnia 14.04.2013r. zawarł z pozwanym umowę ubezpieczenia OC, a pozwany przyjął na siebie odpowiedzialność gwarancyjną w ramach której wypłacił tytułem zadośćuczynienia A. Ś. kwotę 45.000 zł i Ł. Ś. kwotę 40.000 zł. Pozwany nie negował bólu i cierpienia odczuwanego przez powódki po stracie członka rodziny, jednakże w jego ocenie żądane zadośćuczynienie jest rażąco wygórowane i odstaje od przeciętnego poziomu życia społeczeństwa. Pozwany podnosił, że nieuzasadnione jest żądanie odsetek od dnia 18.07.2013 roku, gdyż należą się one wierzycielowi od chwili gdy dłużnik opóźnia się ze spełnieniem wymaganego świadczenia, a w sprawach o zadośćuczynienie rozmiar krzywdy ustala de facto Sąd dopiero w wyroku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

T. Ś. był zatrudniony w przedsiębiorstwie Usługi (...) w J. jako kierowca. W dniu 14.04.2013 roku po przerwie w podróży trwającej co najmniej 9 godzin tj. około godz. 21-22 autobus marki M. o nr rej. (...) prowadzony przez T. Ś. rozpoczął podróż z B. na trasie: M.-H. i B. nastąpiło zatrzymanie, podczas którego dokonano zmiany kierowców. Po zakończeniu postoju pracę kierowcy objął S. W., który prowadził pojazd do miejsca wypadku w miejscowości R. przed A. na terenie Belgii. Na autostradzie (...) w mieście R. niedaleko A. w Belgii autokar marki M. (...) nr (...) kierowany przez S. W. spadł z mostu i przewrócił się na bok. W wyniku tego zdarzenia zmiennik kierowcy T. Ś., który w tym czasie odpoczywał w kabinie sypialnej, poniósł śmierć na miejscu. W wyniku wypadku śmierć poniosło także trzech pasażerów i kierowca prowadzący autokar S. W.. Śledztwo w sprawie wypadku komunikacyjnego z dnia 14.04.2013r. prowadzi belgijska Prokuratura Generalna. Pozwany (...) S.A. w W. przyznał decyzją z dnia 18.07.2013 roku tytułem zadośćuczynienia A. Ś. kwotę 50.000 zł i Ł. Ś. kwotę 40.000 zł, a w pozostałym zakresie oddalił roszczenia jako zbyt wygórowane. Tą samą decyzją pozwany przyznał tytułem odszkodowania A. Ś. kwotę 50.000 zł i Ł. Ś. kwotę 60.000 zł. T. Ś. był mężem A. Ś. oraz ojcem małoletniej powódki Ł. Ś.. Małżonkowie zamieszkiwali u rodziców A. Ś., mieli plany na przyszłość, zamierzali remontować zajmowany dom. T. Ś. był oddanym mężem i pozostawał w dobrych relacjach z żoną, stanowił także dla niej pomoc i wsparcie. Małżonkowie poznali się na koncercie i mieli wspólne zainteresowania muzyczne. Wyjeżdżali wspólnie na wczasy i wycieczki. T. Ś. pracował i pomagał żonie w pracach w gospodarstwie domowym. Również dla córki Ł. Ś. zmarły ojciec stanowił wzór do naśladowania, często się z nią bawił, zabierał na basen i oglądał z nią bajki. Ojciec zawsze wywoływał uśmiech na twarzy Ł. Ś., miał on bardzo dobry kontakt z małoletnią powódką, stanowił dla niej pomoc i oparcie. T. Ś. wytatuował sobie nawet imię córki Ł. na ręce chcąc w ten sposób okazać jej uczucie. Niespodziewana śmierć T. Ś. stanowiła dla powódek ogromną tragedię, A. Ś. korzysta z pomocy poradni psychiatrycznej, wymaga dalszego leczenia farmakologicznego i wsparcia psychoterapeutycznego. Od chwili śmierci T. Ś. powódka ma obniżony nastrój, często wspomina zmarłego i czuje żal związany z poniesioną stratą. Powódki nie są w stanie pogodzić się ze śmiercią T. Ś.. Także małoletnia Ł. Ś. ma wyraźnie obniżony nastrój w związku ze stratą ukochanego ojca. Małoletnia Ł. Ś. uczęszcza do przedszkola nr (...) w J.. Po śmierci ojca małoletnia Ł. Ś. wykazuje płaczliwość, zamknięcie w sobie, poczucie zagrożenia, brak radości, rezygnację z aktywności, zainteresowań, problemy z rozstaniem z babcią i matką, postawę lękową, brak zaangażowania w zajęcia i niechęć do zabawy.

dowód:

- odpis aktu zgonu T. Ś. k. 12;

- odpis aktu małżeństwa A. i T. Ś., odpis aktu urodzenia Ł. Ś. k. 13;
- zaświadczenie psychiatry D. D. dotyczące A. Ś. k. 17;
- zgłoszenie szkody k. 15-16;
- decyzja pozwanego z dnia 18.07.2013r. dotycząca wypłaty zadośćuczynienia powodom k. 29-31;
- zaświadczenie z przedszkola nr (...) w J. k. 28;
- akta szkodowe (...) S.A. w W. nr (...) k. 50-150 z protokołem nr (...) dotyczącym ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku k. 62-163;
- przesłuchanie A. Ś. na rozprawie dnia 02.04.2014 roku;
- zeznania świadka S. Ś. na rozprawie dnia 02.04.2014 roku;
- zeznania świadka E. Ś. na rozprawie dnia 02.04.2014 roku;
- zeznania świadka J. S. na rozprawie dnia 02.04.2014 roku;
- zeznania świadka K. O. na rozprawie dnia 02.04.2014 roku;
- zeznania świadka M. W. na rozprawie dnia 02.04.2014 roku;

Przy ocenie materiałów sprawy Sąd kierował się zasadą swobodnej oceny dowodów wyrażoną w art. 233 § 1 kpc. Sąd oparł się na zeznaniach powódki oraz świadków, którzy zeznawali w sposób wyczerpujący, rzetelny i logiczny. Ich zeznania pozwoliły ocenić Sądowi charakter wzajemnych relacji powódek z T. Ś., a także ich wystąpienie i rozmiar negatywnych przeżyć i skutków śmierci T. Ś. dla powódek. Podstawą ustaleń w sprawie stały się dokumenty zawarte w aktach szkodowych pozwanego, w szczególności protokół nr (...) dotyczący ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku z dnia 14.04.2013 roku. Oddalono wniosek dowodowy pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego psychologa. W tym zakresie nie były niezbędne wiadomości specjalne biegłego psychologa, Sąd jest w stanie ocenić charakter ujemnych doznań psychicznych powódek po stracie syna i brata, które mają charakter naturalny w zaistniałej sytuacji, a z uwagi na krótki upływ czasu od śmierci T. Ś. niemożliwa jest ocena czy doznania psychiczne są adekwatne do odczuć smutku towarzyszących okresowi żałoby po stracie bliskiej osoby i będą w naturalny sposób ulegać wyciszeniu czy też będą oddziaływać na życie powódek przez dłuższy okres czasu. Sąd w oparł swe ustalenia także na pozostałych dowodach z dokumentów, jako że sporządzone zostały one przez uprawnione podmioty w ramach obowiązków wynikających z charakteru ich działalności.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu żądanie pozwu jest częściowo uzasadnione. Powódki opierają swoje żądanie na treści art. 446 § 1 kc, zgodnie z którym poza innymi roszczeniami określonymi przepisem art. 446 kc Sąd może także przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Niewątpliwie powódki jako członkowie rodziny zmarłego (żona i córka) są legitymowane do domagania się zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną w wyniku śmierci męża i ojca krzywdę. Dnia 14.04.2013r. na autostradzie (...) w mieście R. niedaleko A. w Belgii autokar marki M. (...) nr (...) kierowany przez S. W. spadł z mostu i przewrócił się na bok. W wyniku tego zdarzenia zmiennik kierowcy T. Ś., który w tym czasie odpoczywał w kabinie sypialnej, poniósł śmierć na miejscu. Śledztwo w sprawie wypadku komunikacyjnego z dnia 14.04.2013r. prowadzi belgijska Prokuratura Generalna.

Podstawą odpowiedzialności pozwanego jest zawarta z posiadaczem pojazdu mechanicznego - autokaru marki M. (...) nr (...) - umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Jest to odpowiedzialność na zasadzie ryzyka. W

myśl art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 22.05.2003r., o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2003, Nr 124, poz.1152) umowa ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej obejmuje odpowiedzialność cywilną podmiotu objętego obowiązkiem ubezpieczenia za szkody wyrządzone czynem niedozwolonym oraz wynikłe z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, o ile nie sprzeciwia się to ustawie lub właściwości (naturze) danego rodzaju stosunków. Zgodnie zaś z art. 822 § 1 kc przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. W toku postępowania pozwany nie kwestionował podstawy swojej odpowiedzialności. Przesłankami dochodzenia zadośćuczynienia za krzywdę wynikłą ze śmierci najbliższego członka rodziny są zdarzenie powodujące śmierć najbliższego członka rodziny, zaistnienie krzywdy oraz adekwatny związek przyczynowy pomiędzy zdarzeniem a krzywdą. W niniejszej sprawie poza sporem pozostaje fakt, iż powódki straciły męża i ojca wskutek wypadku komunikacyjnego z dnia 14.04.2013r., a także że zdarzenie to stanowiło dlań krzywdę.

Okolicznością sporną w niniejszej sprawie był rozmiar doznanej przez powódki krzywdy, a co zatem idzie wysokość należnego zadośćuczynienia. Pozwany (...) S.A. w W. przyznał decyzją z dnia 18.07.2013 roku tytułem A. Ś. kwotę 50.000 zł i Ł. Ś. kwotę 40.000 zł, a w pozostałym zakresie oddalił roszczenia jako zbyt wygórowane. Jak podniósł Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 17 stycznia 2001 r., sygn. akt: II KKN 351/99 „Stosownie do art. 445 § 2 kc zadośćuczynienie winno być "odpowiednie". Ustalenie, jaka kwota w konkretnych okolicznościach jest "odpowiednia", z istoty należy do sfery swobodnego uznania sędziowskiego. W postępowaniu kasacyjnym zarzut niewłaściwego ustalenia kwoty zadośćuczynienia może być skuteczny tylko wtedy, gdy zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty narusza zasady ustalania tego zadośćuczynienia. W ramach kontroli kasacyjnej nie jest natomiast możliwe wkraczanie w sferę swobodnego uznania sędziowskiego.” (Prok. i Pr. (wkładka) 2001, nr 6, s. 11). Przy ocenie rozmiaru krzywdy powódek Sąd wziął pod uwagę okoliczności osobiste, dotyczące sytuacji powódek oraz ich relacji z mężem i ojcem, które pozwoliły przeanalizować charakter doznanego przez powódki niemajątkowego uszczerbku. Niewątpliwie bowiem powódki doświadczyły krzywdy i traumy psychicznej wskutek śmierci ojca i męża, a kwota przyznanego zadośćuczynienia okazała się niewystarczająca. T. Ś. utrzymywał dobre i serdeczne stosunki z członkami rodziny, dla których stanowił ostoję. Z żoną A. Ś. zmarły tworzył zgodne i kochające się małżeństwo. Powódka dzieliła się z T. Ś. swoimi przeżyciami, uczuciami, doświadczeniami i przemyśleniami. Małżonkowie mieli wiele planów na przyszłość, zamierzali remontować dom i chcieli mieć kolejne dziecko. Razem z małżonką T. Ś. często odwiedzał rodziców, małżonkowie wyjeżdżali także wspólnie na wczasy czy wycieczki. Zmarły pozostawał z żoną w bliskich i serdecznych relacjach. T. Ś. stanowił pomoc i wsparcie dla powódki A. Ś., pomagał jej w pracach domowych, zwłaszcza wymagających wysiłku fizycznego. Również dla córki Ł. Ś. zmarły był najbliższą osobą, wzorem do naśladowania i kompanem do zabaw, T. Ś. pozostawał w serdecznych stosunkach z córką. T. Ś. często uczestniczył we wspólnych zabawach z małą córką, zabierał ją na basen i miał z nią dobry kontakt emocjonalny. Niespodziewana śmierć T. Ś. stanowiła dla powódek ogromną stratę, A. Ś. korzysta z pomocy poradni psychiatrycznej, wymaga dalszego leczenia farmakologicznego i wsparcia psychoterapeutycznego. Od chwili śmierci T. Ś. powódki mają obniżony nastrój, często wspominają zmarłego i czują żal związany z poniesioną stratą. A. Ś. często odwiedza zmarłego męża na cmentarzu. Także mała Ł. Ś. po śmierci ojca wykazuje płaczliwość, zamknięcie w sobie, poczucie zagrożenia, brak radości, rezygnację z aktywności, zainteresowań, problemy z rozstaniem z babcią i matką, postawę lękową, brak zaangażowania w zajęcia i niechęć do zabawy. Zmarły był osobą młodą, zdrową i pozostawał w zatrudnieniu. Bez wątplenia tragiczna śmierć T. Ś. stanowiła dla powódek dużą stratę i skutkowałą traumą i negatywnymi przeżyciami psychicznymi. W ocenie Sądu spełnione zostały wszystkie przesłanki przyznania powódkom zadośćuczynienia w związku ze śmiercią T. Ś.. Zdaniem Sądu łączna kwota należnego powódce A. Ś. zadośćuczynienia powinna wynieść 100.000 zł, z czego wypłacono 45.000 zł, zaś łączna kwota należnego zadośćuczynienia dla powódki Ł. Ś. powinna wynieść 140.000 zł, z czego wypłacono 40.000 zł. Biorąc pod uwagę powyższe rozważania Sąd w punkcie 1 wyroku zasądził od pozwanego na rzecz powódki A. Ś. kwotę 55.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 16.04.2014 roku, a w punkcie 2 wyroku zasądził od pozwanego na rzecz małej Ł. Ś. kwotę 100.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 16.04.2014 roku. Sąd w punkcie 3 wyroku oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Sąd zasądził odsetki ustawowe od dnia wydania wyroku uznając, że w tym czasie roszczenie stało się wymagalne. Dopiero postępowanie dowodowe i przesłuchanie powódki oraz świadków pozwoliło ocenić charakter i rozmiar doznanych przez powódkę krzywd i negatywnych przeżyć psychicznych. Ponadto jak wynika z zeznań powódek i świadków okoliczności związane z krzywdą powódek i dezorganizacją ich życia ujawniły się także w późniejszym okresie żaloby po stracie T. Ś.. Dlatego też Sąd oddalił dalej idące powództwo w tym zakresie (punkt 3 wyroku). O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc stosując zasadę stosunkowego rozdzielenia kosztów i zasądzając od powódki A. Ś. na rzecz pozwanego kwotę 1037 zł tytułem części kosztów postępowania (pkt. 4 wyroku) oraz zasądzając od pozwanego na rzecz powódki Ł. Ś. 5000 zł tytułem zwrotu części kosztów sądowych i znosząc wzajemnie między pozwanym, a Ł. Ś. koszty zastępstwa procesowych (punkt 5 wyroku).

W skład kosztów postępowania w zakresie powództwa A. Ś. wchodzi: opłata od roszczeń dochodzonych przez A. Ś., uiszczona w kwocie 10.250 zł oraz poniesione przez obie strony koszty zastępstwa procesowego w kwotach po 7200 zł. Łączne koszty postępowania wyniosły : 10.250 zł + 14.400 zł = 24.650 zł.

Powódka A. Ś. wygrała w $\frac{1}{4}$ części , zatem powinna ponieść koszty w $\frac{3}{4}$ części tj. $\frac{3}{4}$ z 24.650 zł. co daje 18.487,50 zł , a pozwany w $\frac{1}{4}$ z 24.650 zł , co daje w zaokrągleniu 6.1623 zł.

Koszty poniesione po stronie A. Ś. to 17.450 zł (opłata od pozwu 10.250 + 7.200 zł kosztów zastępstwa procesowego) a po stronie pozwanego 7.200 zł kosztów zastępstwa procesowego. Z powyższych wyliczeń wynika , że powódka ma zwrócić pozwanemu 1.037 zł (7200 zł - 6163 zł) i taką kwotę na rzecz pozwanego zasądono od A. Ś. w punkcie 4 wyroku.

W zakresie roszczeń małoletniej Ł. Ś. – to wygrała ona w około 48 % (prawie w połowie), zatem pozwany winien zwrócić jej opłatę od uwzględnionego roszczenia – tj. 5000 zł, a koszty zastępstwa procesowego należało między stronami wzajemnie znieść o czym orzeczono w punkcie 5 wyroku.